

Nordland
FYLKESKOMMUNE

Trafikksikkerhetsutvalget

Høringssvar – NOU 2017:11 Bedre bistand. Bedre beredskap.

Nordland fylkes trafikksikkerhetsutvalg (heretter NFTU) viser til høringsanmodning av *NOU 2017:11 Bedre bistand. Bedre beredskap.* med høringsfrist 01.12.2017.

NFTU består av tre politiske medlemmer oppnevnt av fylkestinget, med konsultative medlemmer fra fylkeskommunen, Ungdommens fylkesting, Nordland politidistrikt, Trygg Trafikk og Statens vegvesen. Statens vegvesen er også sekretariat for utvalget.

NFTU tilrår og samordner trafikksikkerhetsinnsatsen i fylket gjennom sine samarbeidsprosjekter og gir økonomisk støtte til tiltak. NFTU gir vider tilrådning overfor fylkesråd/fylkesting i alle saker som gjelder trafikksikkerhet.

NFTU diskuterte NOU 2017:11 på møte 12.10.17, og fant konklusjonen om nedleggelse av UP uheldig. NFTU ønsker å avgi et høringssvar som anbefaler nasjonale myndigheter til å opprettholde UP som enhet for å sikre trafikksikkerheten i Norge. NFTU avgir med dette sin høringsuttalelse.

I *NOU 2017:11* fremkommer en rekke bekymringer fra relevante trafikksikkerhetsaktører om konsekvensene rundt forslaget om nedleggelse av UP, under oppsummeres noen viktige momenter:

- Flere politiledere og andre interessenter mener UPs innsats er avgjørende for politiets samlede ressursinnsats på trafikksikkerhetsområdet. I flere politidistrikt erfares det imidlertid at trafikksikkerhetsarbeid blir nedprioritert til fordel for andre kriminalitetsområder.
- Statens vegvesen mener UP er viktig som kontinuerlig pålitelig og faglig ressurs på trafikksikkerhetsområdet. Vegvesenet opplever videre at trafikkområdet er mindre prioritert i politidistriktene, og frykter nedprioritering ved eventuell overflytting av ansvar fra UP. Etter Vegvesenets oppfatning er det nødvendig med en nasjonal enhet med spisskompetanse på trafikksikkerhet, og det blir vanskelig for politiet å nå nasjonale mål for trafikksikkerhet dersom ansvaret blir desentralisert.
- Trygg Trafikk mener nasjonal måloppnåelse for trafikksikkerhet forutsetter et politi med spisskompetanse innen trafikksikkerhet. Politikontroller er det enkelttiltaket med størst dokumentert effekt på trafikksikkerheten. UP er en garantist for at det blir foretatt kontroller på norske landeveier, også utenfor byene.

- UP gir tydelig uttrykk for en generelt lav interesse for trafiksikkerhet i politidistriktene, Politihøgskolen og delvis hos Politidirektoratet.
- Flere politiledere, samt Statens Vegvesen og Trygg Trafikk har i samtaler med utvalget gitt uttrykk for at politidistriktene må heve kvaliteten på etterforskning og straffeforfølgelse av alvorlige trafikksaker.

Bekymringene om å legge ned UP fra sentrale aktører innen trafiksikkerhetsarbeidet er ikke tilstrekkelig vektlagt i NOU 2017:11.

Nordland fylkes trafiksikkerhetsutvalg har følgende kommentarer til forslaget som tydeliggjør hvorfor trafiksikkerhetsarbeidet kan bli svekket ved en nedleggelse av UP:

- I politidistriktene er trafiksikkerhetsarbeidet kun en av mange daglige oppgaver som skal prioriteres. I dag har de fleste politidistrikt en trafikkoordinator som planlegger trafikkjentesten. Dette skjer ofte i tillegg til andre gjøremål. Den operative trafikkjentesten utføres normalt av ordenspatroljer som en integrert del av deres tjeneste. I praksis betyr dette for de fleste svært liten tid til trafikkontroller fordi andre gjøremål må prioriteres. Ressursmangel i politidistriktene kan derfor føre til at trafiksikkerhet blir nedprioritert.
- Politiets innbyggerundersøkelser de tre siste årene viste at det folk flest var mest engstelig for i hverdagen, var å bli utsatt for trafikkfarlige hendelser, men de mente at politiet var i god stand til å forebygge dette. Den synlige tilstedeværelsen av politiet på vegen medvirker til at de aller fleste av oss holder seg på riktig side av loven. Hvis UP blir nedlagt, og lokalt politi overtar alt ansvar for trafikkjentesten, vil publikum raskt oppfatte fravær av synlige trafikkontroller på vegene.
- Kompetansen og engasjementet rundt trafiksikkerhet blant tjenestemennene i UP er omfattende. Hvis UP legges ned og politidistriktene overtar vil ikke dybdekunnskapen de ansatte innehar bestå på samme måte. Kompetansen vil forvitres over tid fordi andre viktige og daglige hendelser har fokus i arbeidshverdagen.
- De fleste alvorlige ulykker er utforkjøringsulykker og møteulykker på hovedvegnettet, altså utenfor byområdene. UP har hatt og har et særlig ansvar for trafikkkontrollinnsatsen på landeveg på bakgrunn av deres mobilitet og prioriteringer. Dersom politidistriktene skal ivareta denne oppgaven fremover vil det bli færre trafikkontroller på landevegen. Dette kan forklares med mange akutte hendelser i hverdagen, begrensede ressurser og tilstedeværelse i byområder. Om UP legges ned vil det være fravær av politikontroller på vegene der flest alvorlige ulykker skjer.
- UP er en fleksibel organisasjon, noe som er fordelaktig for politidistriktene ved akutte hendelser. Denne fleksible ressursen vil ikke bestå om UP legges ned.

- De samfunnsøkonomiske kostnader ved trafikkulykker er i 2016 (TØI rapport 1053C/2010) totalt 33,2 mrd kroner. De store kostnadene dette utgjør for samfunnet gir insentiver for en satsning på trafikksikkerhetsarbeid. Med subjektiv oppdagelsesrisiko menes førers oppfatning av risiko for å bli kontrollert. Transportøkonomisk institutt hevder at synlig stasjonær politikontroll har stor effekt på førernes atferd. Dette er også en kostnadseffektiv måte å drive forebyggende trafikksikkerhet på.

Avsluttende kommentarer

NFTU vil sterkt fraråde nasjonale myndigheter å legge ned UP slik det foreslås i NOU 2017:11. Konklusjonen om nedleggelse av UP i NOU 2017:11 bør vurderes på nytt i samsvar med stortingsmelding 40 (2015 - 2016), Nasjonal tiltaksplan for trafikksikkerhet 2018-2021, samt målene satt i Nasjonal transportplan 2018-2029 om færre drepte og hardt skadde.

Nordland fylkes trafikksikkerhetsutvalg (NFTU)

Med vennlig hilsen

Svein Eggesvik

Leder

Silje Fisktjønmo

Sekretariatsleder